

Sankt Hans aften 2008 –

Fællesskab i unikke rammer

Af Jan B. Jensen, formand for Reerslev Skytte- og Idrætsforening

Godaften,

Sankt Hans aften er på mange måder en underlig størrelse – omgærdet af mystisk og en blodig historik, men det er måske også den ældste danske tradition med at samles, tænde bål for at beskytte os mod de ydre trusler, onde ånder og anden trolddom.

I dag er det fællesskabet, hyggen og det sociale samvær, der trækker. De groteske og makabre heksebrændinger fylder nok ikke meget i vores tanker, når vi samles omkring bålet her i Lergraven og synger Midsommervisen. Der er ikke længere noget uhyggeligt eller magisk ved, at vi symbolsk sender heksen til Bloksbjerg eller Hækkenfeldt.

Ild er lys og varme, det er positivt, så længe det er under kontrol.

Det gælder også ilden i os selv. Vi kan mærke varmen og lyset, når vi engagerer os positivt i en sag – ikke mindst, hvis det er en sag, som kan være til gavn og glæde for andre.

I det lys er Reerslev-området på mange måder enestående.

Vi har et rigt fritids- og kulturliv – drevet af ildsjæle med lyst og trang til at arbejde frivilligt for en sag – til gavn og glæde for andre. Det er på mange måder en unik ressource, som mange andre samfund – ikke mindst i storbyerne – har god grund til at misunde os. Vi kommer hinanden ved.

Når vi i aften er samlet på denne naturskønne plet kan jeg dog ikke lade være at ærgre mig.

Det er måske ikke alle, der er klar over, at denne plet er en del af den tidligere Lergrav. I disse omgivelser blev der fra 1932 til 1971 gravet ler, der blev transporteret med tipvogne trukket af damplokomotiver og senere motorlokomotiver til Teglværket i Hedehusene.

I løbet af de 39 år er der gravet ler nok til at fremstille ca. 600 millioner mursten, det svarer til ca. 40.000 boliger.

Var nogle af murstenene dog bare blevet efterladt, ville det have været en stor hjælp i vores ambitioner om at få skabt bedre forhold til de indendørs idræts- og kulturaktiviteter i Reerslev. Projektet med at skabe en multisal eller hal - om man vil

- er der allerede er lagt tusindvis af frivillige arbejdstimer i for at være med til at skabe et økonomisk fundament, som ingen ansvarsfulde politikere kan tillade sig at sidde overhørigt.. Vi er godt på vej, men der er stadig et stykke vej endnu – og i det lys har vi brug for alle gode ideer, kontakter og kræfter til at give en hånd med.

Vi lever i et lokalmiljø, hvor der i kraft af nærhed og engagement ikke er langt fra tanke til handling. Iværksætter-ånden lever og har det godt. Heldigvis. Det skaber en rigdom, der ikke kan gøres op i penge.

Nye aktiviteter opstår - tilpasset nutidens ønsker og krav. Det nye skoleorkester The Dirty Dogs et af mange eksempler på. Hvor der er en vilje, er der også en vej – en vej til at skabe en aktivitet til glæde for børn og unge, der ellers skulle rejse til den anden ende af kommunen for at få samme tilbud. Men hvad er et orkester uden instrumentet, spurgte en række af initiativtagerne hinanden? Og på få minutter under byens fælles julearrangement lykkedes det at samle op mod 50.000 kr. sammen fra de lokale erhvervsdrivende til at købe instrumenter for.

Sådan kunne jeg blive ved.

Om få dage fortsætter indtjeningen, når Forældreforeningen donerer en del af indtjeningen på årets Roskilde Festival til at styrke det musikalske initiativ, mens de resterende penge går til at støtte projektet med at få bedre idrætsfaciliteter.

Vi må ikke glemme Hedeland som et unikt område for fritidslivet. Det gælder, uanset om man er til morgenbadning året rundt, en sjælden gang skiløb, eller bare en gå-, løbe- eller cykeltur, hvis det da ikke er på en hesteryg i en natur, man skal lede længe efter for at finde tilsvarende.

Hedeland er rammen om den stadigt voksende uorganiserede del af fritidslivet, der er forpligtende, der kan dyrkes på tidspunkter, der kan tilpasses en travl hverdag og ikke er bundet op på et fast tidspunkt og ugedag.

De muligheder skal vi glæde os over, men vi må ikke glemme, at der også er et fritids- og kulturliv, der skal plejes, vedligeholdes og udvikles. Der er hele tiden brug for nye kræfter – og man behøver ikke at binde sig for år, for at gøre en forskel. Det kan også bare være nogle timer, en dag i ny og næ. Alt giver mening.

Som foreningsliv må vi også tilpasse os omgivelserne og erkende, at tid er en kostbar ressource og ikke en selvfølge, vi bare kan nyde godt af.

Mit budskab er: Der er altid en opgave, der kan løftes – uanset det antal timer, der er til rådighed..

Uden frivillig arbejdskraft var denne aften ikke mulig. I de senere år har det været Landsbylauget, der står bag, tidligere var det i en årrække Reerslev Forsamlingshus, og før dem gik arrangørrollen på skift mellem andre af foreningerne.

Men det ikke altid været i Lergraven. Selv husker jeg, at Sankt Hans aften blev fejret på det areal overfor Reerslev Skole, hvor daginstitutionen Lærken i dag ligger.

Sankt Hans aften er traditioner. Det er også en milepæl, Det er skæringsdatoen, vi måler os mod. Det er dagen, da vi skal have klippet vores hække, det er tidsindikator for studentergilder, eksaminer og skoleafslutninger, de første jordbær, de første kartofler – begivenheder, der sammen med Sankt Hans bål noget af det mest danske, der findes.

Og uden at gå for langt tilbage i historien kan vi konstatere, at dagen er opkaldt efter helgenens Johannes Døberen og på den måde er Sankt Johannes blevet til Sankt Hans. Det er også hans fødselsdag, vi fejrer.

Hver by har sin heks og hvert sogn sine trolde, hedder det i Drachmanns midsommer-vise.

Så kan vi så tænke lidt over det

Den yngre generation kender den måske bedst i Shu-bi-duas mere friskere udgave, men det godt 100 år gamle budskab rammer stadig fint i bålets skær.

At folket står sammen mod det onde – og for fred og fordragelighed. Men vel at mærke ikke en fred og fordragelighed for enhver pris. Det hedder nemlig, at nok vi vil holde hekse og ufredens ånd på afstand med glædesblus – men at vi så sandelig også er parate til, hvis det gælder, at tage sværdet i hånd.

Fred vil vi altså meget gerne opnå – og dem, der vil os det dårligt, vil vi danske også godt strække os meget langt for at komme i møde.

Men der er grænser.

På et tidspunkt slipper vores tålmodighed op – det gælder ikke mindst, når det er vores ytringsfrihed, der er truet, og vi ser vores nationale symboler blive sat i brænd rundt om i verden.

Så er det, at vi føler os krænket.

Det er bl.a. den trussel ude fra, vi selv bruger bålet til at værne os mod som symbol på, at vi vil bevare den frihed og det demokrati, der i mange andre dele af verdenen langt fra er en selvfølge.

I aften er vi her for at hygge os og varme os ved bålet.

Det store spørgsmål i dagene op til er altid: vejret – I aften har vejrguderne været os nådige – trods alt.

Der er nemlig mange vejrvarsler tilknyttet til dagen – for eksempel: Regner det Sankt Hans Aften, da skal det regne seks uger derefter.

Så lad os håbe, at det holder tørvejr nogle timer endnu...

Bålet skal tændes, midsommervisens synges og heksen sendes til Bloksbjerg i Tyskland eller måske til Hækkenfeldt. Det kommer måske an på vindretningen. Jeg vil gerne slutte af med et af de barske børnerim, som er digtet om netop Hækkenfeldt
Og til børnene vil jeg sige: Pas lige nu godt på bedstemor:

Alfred havde stablet grene
Til Sankt Hans bål helt alene,
Øverst kom en kusk på bukken,
Sad livagtig heksedukken
Far kom ud og fik det tændt
Både bål og heks blev brændt
Luedans og flammespil
Grebet så familien til
Alles øjne havde glans
Under sangen om Sankt Hans
Slut – en sidste lues blaffen
Det var tid til aftenkaffen
Pludselig fra far det lød
Mens den allersidste glød
Søvnigt ulmede i blæsten
Hvor er bedstemor for resten?

Fortsat god aften og god sommer til alle.